

ДОСЛІДНИЦЬКО-ІННОВАЦІЙНА ТА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Викладач (змістові модулі 1-2,4-7): доктор педагогічних наук, професор *Меняйло Вікторія Іванівна*

Кафедра: загальної та прикладної фізики, I корпус, ауд. 10

E-mail: *menailo16@gmail.com*

Телефон: (097) 543-03-73

Інші засоби зв'язку: Moodle, Viber, Telegram, WhatsApp

Консультації: особисті – п'ятниця, з 16:05 до 17:25, I корпус, ауд. 10; дистанційні – Viber, Telegram, WhatsApp

Викладач (змістовий модуль 3): доктор габілітований (Університет Сорбонни, Франція), доктор біологічних наук, професор *Сарабеев Володимир Леонідович*

Кафедра: біології лісу, мисливствознавства та іхтіології

E-mail: *volodimir.sarabeev@gmail.com*

Телефон: +380983277973

Інші засоби зв'язку: Moodle, Viber, Telegram, Zoom

Консультації: дистанційні – Viber, Telegram, Zoom (за домовленістю)

Викладач (змістовий модуль 3): доктор філологічних наук, професор *Тупахіна Олена Володимирівна*

Кафедра: німецької філології, перекладу та світової літератури, II корпус, ауд. 307

E-mail: *tupakhina@znu.edu.ua*

Телефон: (061) 289-12-71

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Консультації: особисті – четверг, з 16.05 до 17.25, II корпус, ауд. 307

Освітньо-наукова програма, спеціальність, рівень вищої освіти:		усі програми усі спеціальності третій (доктор філософії)					
Статус дисципліни:		обов'язкова					
Кредити ECTS	4	Кількість годин	120	Рік навчання	1	Тижні	30
Вид контролю:		екзамен					
Посилання на курс в Moodle		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6622 (змістові модулі 1-5 (перший семестр)) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5247 (змістові модулі 6, 7 (другий семестр))					

ОПИС КУРСУ

Курс «Дослідницько-інноваційна та проєктна діяльність» має на меті ознайомити аспірантів з основними засадами європейського освітньо-наукового простору та сформувати проєктну компетентність майбутніх докторів філософії щодо розробки та реалізації освітніх, наукових, соціальних проєктів відповідно до вітчизняних та європейських норм; забезпечити їх необхідним методичним інструментарієм щодо здійснення дослідницько-інноваційної діяльності, у тому числі ефективної роботи над дисертаційним дослідженням; розвинути соціальні навички (Soft Skills).

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: ознайомлення аспірантів з принципами функціонування Європейського дослідницького простору та Європейського простору вищої освіти; формування європейської проєктної культури майбутніх докторів філософії; опанування нормативної бази наукової та інноваційної діяльності, вимог до підготовки і захисту дисертації; ознайомлення з можливостями участі майбутніх докторів філософії у вітчизняних наукових конкурсах і програмах; формами і методами захисту інтелектуальної власності, комерціалізації результатів наукових досліджень і трансферу технологій.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі повинні досягти таких **програмних результатів навчання:**

Програмні результати навчання	
РН 1	Мати передові концептуальні та методологічні знання у предметній сфері та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень; критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
РН 3	Застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у предметній сфері.
РН 5	Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження за напрямом спеціальності та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності.
РН 6	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми зі спеціальності державною та іноземною мовами; оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з дотриманням правил академічного письма; здійснювати ефективну міжособистісну комунікацію (включаючи участь у міжнародних професійних і наукових заходах); демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики.
РН 8	Розв'язувати комплексні проблеми на основні системного наукового світогляду, загального кругозору; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя.

РН 9	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми предметної сфери із врахуванням соціальних, економічних, екологічних, етичних, міжкультурних, євроінтеграційних та правових аспектів.
------	--

Преріквізити (передумови для вивчення дисципліни): володіння загальнонауковими та методологічними компетентностями на рівні випускника другого (магістерського) рівня вищої освіти; володіння англійською мовою на рівні не нижче, ніж 130 балів за шкалою ЄВІ при вступі до аспірантури (при опануванні модуля 1); успішне засвоєння ОК2 «Філософія наукової свідомості» (при опануванні модуля 2).

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ ТА КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольні заходи, кількість балів
ПЕРШИЙ СЕМЕСТР		
Модуль 1. Модуль Жана Монне «Основи європейської проєктної діяльності»		
Змістовий модуль 1. Європейський освітньо-науковий простір: генеза, структура, пріоритети розвитку		
Тиждень 1 Лекція 1	Європейський дослідницький простір (ERA): генеза, структура, пріоритети розвитку	Тест 1. Основні засади європейського освітньо-наукового простору (max 3 бали)
Тиждень 1 Практ. 1	Європейський простір вищої освіти (ЕНЕА): генеза, структура, пріоритети розвитку	
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи проєктної діяльності		
Тиждень 2 Лекція 2	Поняття про проєкт, проєктну культуру, проєктну діяльність	Самостійна робота 1. Класифікація проєктів (max 3 бали)
Тиждень 2 Практ. 2	Генерація та оцінка проєктних ідей	
Тиждень 3 Практ. 3-4	Аналіз проблем і постановка цілей. «Дерево проблем» - «Дерево задач»	Самостійна робота 2. Форма проєктної заявки (max 3 бали)
Тиждень 4 Практ. 5	SMART-технологія постановки цілей. SWOTаналіз та визначення стратегій досягнення мети	Самостійна робота 3. SWOT- аналіз проєкту (max 3 бали)
Тиждень 4 Практ. 6	Завдання, методи, результати проєкту. Логіко-структурна матриця проєкту	Самостійна робота 4. Логіко-структурна матриця проєкту (max 3 бали)
Тиждень 5 Практ. 7		

Тиждень 5 Практ. 8	Планування робіт за проектом	
Змістовий модуль 3. Програми ЄС із грантової підтримки академічної мобільності та проектів в галузі освіти і науки		
Тиждень 6 Лекція 3	Гранти ЄС для індивідуальної академічної мобільності	Самостійна робота 5. Аплікаційний пакет для участі у програмі міжнародної академічної мобільності (max 6 бали)
Тиждень 6 Практ. 9	Ефективна презентація досвіду та планування наукового стажування	
Тиждень 7 Лекція 4	Програми ЄС із підтримки проектів в галузі освіти	Самостійна робота 6. Пілотний проект Erasmus+ KA2 Capacity Building: концепція проекту (max 4 бали)
Тиждень 7 Практ. 10	Erasmus+ KA2 Capacity Building: від проблеми до ідеї	
Тиждень 8 Практ. 11	Контроль якості забезпечення реалізації проекту	Самостійна робота 7. Пілотний проект Erasmus+ KA2 Capacity Building: оцінювання (max 4 бали)
Тиждень 8 Практ. 12	Інформаційне забезпечення проекту	
Тиждень 9 Практ.13	Фінансове забезпечення проекту	
Тиждень 9 Практ.14	Комунікація в межах проекту	Тест 2. Управління проектами (max 3 бали)
Тиждень 10 Лекція 5	Управління проектами	
Тиждень 10 Практ. 15	Управління проектами	
Тиждень 11 Лекція 6	Програми ЄС із підтримки проектів у галузі науки.	Самостійна робота 8. Горизонт Європа (max 4 бали)
Тиждень 11 Лекція 7	Рамкова програма Горизонт Європа, білатеральні проекти	
Тиждень 12 Практ. 16	Особливості підготовки рекомендаційного листа,	Самостійна робота 9. Складання рекомендаційного листа (max 4 бали)
Тиждень 12 Практ. 17	листа підтримки проекту; складання опису профілю організації	
Змістовий модуль 4. Актуалізація компетентностей з проектної діяльності в процесі колективної роботи над проектом		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 13 Практ. 18-19	Організаційно-діяльнісна гра щодо розробки Стратегії розвитку Запорізького національного університету в умовах інтеграції до європейського освітньо-наукового простору	Колективне завдання 1. Розробка та захист проекту «Стратегія розвитку Запорізького національного університету в умовах інтеграції до європейського освітньо-наукового простору» (max 5 балів)
Модуль 2. Організація дослідницько-інноваційної діяльності в Україні		
Змістовий модуль 5. Наукова, інноваційна, дослідницько-інноваційна діяльність: сутність та взаємодія		
Тиждень 14 Лекція 8	Принципи інноваційної економіки	Тест 3. Основні положення Закону України «Про інноваційну діяльність» (max 2 бали)
Тиждень 14 Лекція 9	Основні поняття інноваційного процесу, інноваційної та наукової діяльності	Тест 4. Основні положення Закону України «Про наукову, науково-технічну діяльність» (max 2 бали)
Тиждень 15 Практ. 20	Дослідницько-інноваційна діяльність у системі вищої освіти та зовнішніх інноваційних процесах	Тест 5. Основні положення Закону України «Про вищу освіту» (max 2 бали)
Тиждень 15 Практ. 21	Підготовка фахівця дослідницько-інноваційного типу як головне завдання вищої освіти	
ДРУГИЙ СЕМЕСТР		
Змістовий модуль 6. Підготовка докторів філософії та організація роботи над дисертаційним дослідженням		
Тиждень 1 Практ.22	Нормативні засади підготовки докторів філософії в Україні	Тест 6. Організація роботи над дисертацією та управління часом (max 2 бали)
Тиждень 2 Практ. 23	Організація роботи над дисертацією	
Тиждень 3 Практ. 24	Управління часом	
Тиждень 4 Практ. 25	Дисертаційний трикутник	Тест 7. Структура і план дисертації (max 2 бали)
Тиждень 5 Практ. 26	Структура дисертації	
Тиждень 6 Практ. 27	Робота з літературою	
Тиждень 7 Практ. 28	Адаптивне планування роботи над дисертацією	Тест 8. Оформлення дисертації (max 2 бали)

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 8 Практ. 29	Оформлення дисертації	
Змістовий модуль 7. Механізми фінансування наукових досліджень в Україні та шляхи комерціалізації їх результатів		
Тиждень 9 Лекція 10	Державна підтримка розвитку наукової діяльності у закладах вищої освіти	<i>Тест 9. Форми фінансування наукових досліджень (max 3 бали)</i>
Тиждень 10 Практ. 30	Умови участі у державних конкурсах наукових проєктів. Структура, зміст, експертиза наукових проєктів	
Тиждень 11 Практ. 31		
Тиждень 12 Практ. 32	Методика складання кошторису (бюджету) проєкту	
Тиждень 13 Практ. 33		
Тиждень 14 Практ. 34	Об'єкти права інтелектуальної власності та їх комерціалізація. Трансфер технологій.	
Тиждень 15 Практ. 35		
Екзамен		Захист індивідуального або групового проєкту (max 10 балів) Презентація електронного портфоліо аспіранта (max 10 балів) Дослідницька пропозиція (max 20 балів)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

№	Контрольні заходи	Критерії оцінювання
Поточний контроль		
1	Тестування (тести 1,2,9)	Максимальна кількість балів – 3. Тести складаються з 10 питань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,3 бали.
	Тестування (тести 3-5)	Максимальна кількість балів – 2. Тести складаються з 7 питань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,3 бали.
	Тестування (тести 6-8)	Максимальна кількість балів – 2. Тести складаються з 10 питань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,2 бали.
2	Самостійна робота (самостійні роботи 1-4)	Максимальна кількість балів – 3. При цьому оцінюється правильність і повнота виконаного завдання: виконано правильно й повністю (3 бали); містить неточності та незначні помилки (2 бали), виконано неповністю або містить суттєві помилки (1 бал)

	Самостійна робота (самостійна робота 5)	Максимальна кількість балів – 6. При цьому оцінюється: відповідність розроблених документів нормативним вимогам та якість їх оформлення (2 бали), стилістика та грамотність (2 бали), аргументованість та переконливість мотиваційного листа (2 бали)
	Самостійна робота (самостійні роботи 6-9)	Максимальна кількість балів – 4. При цьому оцінюється правильність і повнота виконаного завдання: виконано правильно, повністю із застосуванням оригінального підходу (4 бали); містить незначні неточності (3 бали), наявні помилки (2 бали), завдання виконано неправильно із суттєвими помилками або неповністю (1 бал)
3	Колективне завдання	Максимальна кількість балів – 5. При цьому оцінюється: володіння проєктними компетентностями (2 бали), уміння працювати в команді та лідерські якості (1 бал), ініціативність та креативність (1 бал), презентаційні навички (1 бал)
Підсумковий контроль		
4	Захист індивідуального або групового проєкту	Максимальна кількість балів – 10. При цьому оцінюється: актуальність тематики проєкту (2 бали), дизайн проєктної заявки (2 бали), оригінальність запропонованих рішень проблеми (2 бали), якість презентації проєкту (2 бали), перспективи щодо подальшої реалізації проєкту (2 бали)
5.	Презентація електронного портфоліо аспіранта	Максимальна кількість балів – 10. Портфоліо оцінюється за чотирьохрівневою системою. Найвищий рівень (9-10 балів): зміст портфоліо свідчить про великі прикладені зусилля і очевидний прогрес здобувача в розвитку його дослідницько-інноваційних умінь, про наявність вагомих наукових здобутків та високого рівня самооцінки і творчого ставлення до майбутньої професійної діяльності. Високий рівень (7-8 балів): портфоліо демонструє достатні професійні знання та вміння, а наявні наукові здобутки перевищують нормативні досягнення, визначені індивідуальним планом роботи аспіранта. Середній рівень (4-6 балів): у змісті портфоліо основний акцент зроблений на обов'язкові категорії, передбачені індивідуальним планом роботи аспіранта. Відсутні свідчення, що демонструють прагнення постійного саморозвитку та отримання високих професійних досягнень. Низький рівень (1-3 бали): достатньо неінформативний портфоліо, за яким важко сформулювати загальне уявлення про досягнутий прогрес аспіранта та рівень сформованих дослідницько-інноваційних умінь. Як правило, тут представлені уривчасті дані з різних категорій, недостатні для того, щоб визнати роботу аспіранта такою, що відповідає встановленим вимогам на даному етапі навчання.
5	Дослідницька пропозиція	Максимальна кількість балів – 10. Дослідницька пропозиція оцінюється за такими критеріями: володіння науковим стилем викладу матеріалу (2 бали); уміння науково обґрунтувати проблему та довести актуальність роботи (2 бали); володіння різними дослідницькими методами (2 бали); уміння аналізувати та систематизувати наукові джерела (1 бал);

		логічність виступу та якість презентації (1 бал); відповідність теми дисертаційного дослідження меті та завданням, очікуваним результатам (1 бал); коректність висновків, доказовість їх теоретичної та практичної цінності (1 бал)
--	--	---

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>
A	90 – 100 (відмінно)	55 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

Оцінка 5 (відмінно) (90 – 100 балів) виставляється, якщо здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає його під час усних виступів та надання письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; демонструє високий рівень застосування отриманих умінь і навичок, а також оригінальний підхід під час виконання практичних завдань.

Оцінка 4 (добре) (75 – 89 балів) виставляється, якщо здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та надання письмових відповідей; в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу; демонструє високий рівень застосування отриманих умінь і навичок під час виконання практичних завдань. Проте, при викладенні деяких теоретичних питань та вирішення практичних завдань йому не вистачає достатньої глибини та аргументації, може припускатися окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок.

Оцінка 3 (задовільно) (60 – 74 бали) виставляється, якщо здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та надання письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації;

демонструє середній рівень застосування отриманих умінь і навичок під час виконання практичних завдань, припускаючись при цьому суттєвих неточностей та окремих помилок.

Оцінка 2 (незадовільно з можливістю повторного складання) (35 – 59 балів) виставляється, якщо здобувач слабо володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та надання письмових відповідей; демонструє низький рівень застосування отриманих умінь і навичок під час виконання практичних завдань, припускаючись суттєвих помилок та неточностей.

Оцінка 1 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) (0 – 34 бали) виставляється, якщо здобувач майже не володіє навчальним матеріалом, не в змозі розкрити зміст більшості питань під час усних виступів та надання письмових відповідей; не вміє застосовувати отримані уміння й навички під час виконання практичних завдань.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

МОДУЛЬ 1. МОДУЛЬ ЖАНА МОННЕ «ОСНОВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Змістовий модуль 1

Навчальні підручники, посібники:

1. Основи наукових досліджень та проєктної діяльності. Навчально-методичний посібник / автори–упорядники. Опалюк Т.Л., Франчук Т.Й., Мельник О.С. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2024. 148 с.
2. Основи формування європейської проєктної культури: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: Просвіта, 2019. 352 с.
3. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навчальний посібник. Рівне: Овід, 2012. 352 с.

Нормативні та аналітичні матеріали:

4. Council conclusions on the European Research Area Roadmap 2015-2020. *Council of the European Union*. Brussels, 29 May 2015. URL: https://era.gv.at/object/document/1817/attach/0_pdf.pdf.
5. Descriptors defining levels in the European Qualifications Framework (EQF). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/en/content/descriptors-page>.
6. ECTS Users' Guide. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009, 64 p.
7. EHEA Ministerial Conference Rome 2020. URL: <http://www.ehea.info/page-ehea-ministerial-conference-rome-2020>
8. European Higher Education Area and Bologna process. URL: <http://www.ehea.info/>.
9. Introduction to the ECTS Users' Guide. URL: http://ec.europa.eu/education/ects/users-guide/index_en.htm.
10. Joint declaration of the European Ministers of Education. URL: http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/Ministerial_conferences/02/8/1999_Bologna_Declaration_English_553028.pdf.

11. Joint Programming Initiatives. *European Commission*. URL: http://ec.europa.eu/research/era/joint-programming-initiatives_en.htm.
12. Mobility strategy 2020 for the European Higher Education Area (EHEA). URL: http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2012_Bucharest/39/2/2012_EHEA_Mobility_Strategy_606392.pdf.
13. National Office Erasmus+ UA. URL: <https://Erasmusplus.org.ua/>.
14. Paris Communiqué. URL: http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/1/EHEAParis2018_Communique_final_952771.pdf.
15. Shanthi P., Sanchez D., Khan J. A., Raman A. M. Project Management. San International Scientific Publications, 2023. 166 c. ISBN 9788196614775.
16. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). K.: CS Ltd., 2015. 32p. *British Council. Ukraine*. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
17. The European Charter for Researchers. The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers. European Commission, 2005. 36 p. *EURAXESS*. URL: https://euraxess.ec.europa.eu/sites/default/files/am509774cee_en_e4.pdf.
18. The Framework of Qualifications of the European Higher Education Area. URL: http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/8/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf.
19. Балабанов К. В., Булатова О. В. Розвиток європейського освітнього та наукового простору в контексті стратегії «Європа – 2020». *Міжнародний науковий вісник*. 2013. С. 16–25.
20. Дорожня карта інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ERA-UA): рішення колегії МОН України, протокол від 22.03.18 р. № 3/1-7. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/kolegiya-ministerstva/2018/05/1-dorozhnya-karta-integratsii-ukraini-do-evro.pdf>.

Інтернет-посилання:

21. Моніторинг інтеграції української системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг. дослідж.: аналіт. звіт / Міжнарод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, О. І. Шарова. Київ : Таксон, 2014. 144 с.
22. Освітній пакет з актуальних питань європейської інтеграції: навч. зб. / Сіверський інститут регіональних досліджень; Упоряд.: В. М. Бойко, Н. В. Коваленко, Л.А. Чабак. Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2010. 152 с.

Змістовий модуль 2,4

Навчальні підручники, посібники:

1. Матвіїшин Є. Г. Планування проєктних дій: навч. посіб. К.: Хай-Тек Прес, 2008. 216 с.
2. Основи формування європейської проєктної культури: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: Просвіта, 2019. 352 с.
3. П'ять вдалих кроків до європейського проєкту: посібник. Варшава: Інститут Східноєвропейських досліджень. 2009. 98 с.
4. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.
5. Управління проєктами: підручник. За заг. ред. О. В. Пономаренко. Донецьк: "Донбас". 2010. 912 с.

Методичні матеріали й рекомендації:

6. Active citizens – facilitator's toolkit. Manchester: British Council, 2014. URL: <https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/active-citizens-global-toolkit-2014-2015.pdf>.
7. Marion E. Haynes. Project Management. USA: Crisp Publications, Inc., 1989.
8. The Longframe Handbook. A Logical Framework Approach to Project Cycle management. Washington, 2005. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/783001468134383368/The-logframe-handbook-a-logical-framework-approach-to-project-cycle-management>.
9. Аналіз потреб і розробка проєктної пропозиції. Європейська Комісія, М., 2005.

Змістовий модуль 3

Навчальні підручники, посібники:

1. Browning B. Grant Writing for Dummies / Beverly A. Browning. NY: Wiley Publishing, 2003. 360 p.
2. Browning B. Perfect Phrases for Writing Grant Proposals / Beverly A. Browning. Madison: The McGraw-Hill, 2008. 256 p.
3. Karsh E. The Only Grant-Writing Book You'll Ever Need / Ellen Karsh. NY: Basic Books, 2014. 448 p.
4. Основи формування європейської проєктної культури: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: Просвіта, 2019. 352 с.
5. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. м. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.

Нормативні документи:

6. Закон України «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>.

7. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 24.01.2013 №48 «Про затвердження Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0488-13>.
8. Національна доктрина розвитку освіти. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.
9. Національна стратегія реформування вищої освіти в Україні. URL: http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/01/strategiya_reformuvannya_vyshchoyi_osvity_2.0.pdf
10. Національна стратегія розвитку вищої освіти в Україні 2012 – 2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
11. Постанова Кабінету міністрів України від 12 серпня 2015 р. №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248409199>
12. Постанова Кабінету міністрів України від 4 березня 1996 р. №287 «Про затвердження Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287-96-%D0%BF>

Аналітичні матеріали:

13. Здіорук С.І., Богачевська І.В. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір: Аналітична довідка Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1421/>
14. Мирончук Н.М. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий освітній простір// Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном: зб. наук. праць / за ред. С.С. Вітвицької, доц. Н.М. Мирончук. Житомир: Вид-во ЖДУ 12ім. І. Франка, 2014. С. 20-24.
15. Третяк О.С., Чебоненко С.О. Академічна мобільність та сучасні підходи до забезпечення якості вищої освіти в Україні. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=1370.

Інтернет-посилання:

16. Horizon Europe. The Next Eu Research & Innovation Investment Programme (2021 – 2027). URL: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/presentations/horizon_europe_en_investing_to_shape_our_future.pdf
17. Довідник з написання проєктів Erasmus+. URL: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/introduction/how-to-read-programme-guide_en.
18. Електронна форма проєкту Erasmus+ . URL: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents-for-applicants/model-application-forms_en.
19. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.
20. Сайт Національного офісу Erasmus+ в Україні. URL: <http://erasmusplus.org.ua/>.
21. Шаблон CV у форматі Europass. URL: <http://europass.cedefop.europa.eu/documents/curriculum-vitae>.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Змістовий модуль 5

Навчальні підручники, посібники:

1. Артёмов І. В., Студеняк І. П., Головач Й. Й., Гусь А. В. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб. Ужгород: ПП «АУТ-ДОР-ШАРК». 2015. 360 с.
2. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2007. 400 с.

3. Основи економічної теорії: *підруч. для студ. вищ. навч. закл. За ред. Чухна А. А.* Київ: Вища школа. 2001. 606 с.
4. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяйло та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.

Монографії:

5. Біла книга національної освіти України. За ред. В. Г. Кременя. Київ, 2009. 376 с.
6. Власюк О. С., Дерюгіна Т. В., Запатріна І. В. та ін. Державне управління: плани і проекти економічного розвитку: Монографія. За заг. ред. Кучеренка О. Ю., Запатріної І. В. Київ: Видавництво «ВІП», 2006.
7. Меньяйло В. І. Підготовка майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності: теоретико-методичні аспекти. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». 2020. 580 с.
8. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: Монографія. За ред. Лук'яненка Д. Г. Київ: КНЕУ. 2001. 538 с.

Нормативні документи:

9. Закон України “Про вищу освіту”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
10. Закон України “Про інноваційну діяльність”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
11. Закон України “Про науковий парк “Київська політехніка”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/523-16>.

12. Закон України “Про наукові парки”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>.
13. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
14. Закон України “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
15. Закон України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>.
16. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
17. Положення про наукові школи Запорізького національного університету. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/sci/1363>.
18. Положення про науково-дослідну частину Запорізького національного університету. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/sci/1363>.
19. Положення про науково-технічну раду Запорізького національного університету. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/sci/1363>.
20. Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у Запорізькому національному університеті. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/sci/1363>.
21. Постанова Верховної Ради України від 13.07. 1999 року N 916-XIV “Про Концепцію науково-технологічного і інноваційного розвитку України”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/916-14>
22. Постанова Верховної Ради України від 27 червня 2007 року N 1244-V “Про Рекомендації парламентських слухань на тему: “Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1244-16>
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.11 р. № 1341 “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BE>.
24. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності України до 2030 року: розпорядження КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-sferi-innovacijnoyi-diyalnosti-na-period-do-2030-roku>
- Аналітичні матеріали:*
25. Інноваційна політика зарубіжних країн: концепції, стратегії, пріоритети (інформаційно-аналітичні матеріали, підготовлені Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти та Міністерством закордонних справ України). *Верховна Рада України*. URL: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36385.pdf>.
26. Країни із найвищим рівнем освіти. Rate 1. URL: <http://www.rate1.com.ua/ua/suspilstvo/osvita/2342/>
27. Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації: Матеріали парламентських слухань. *Верховна Рада України*. URL: http://static.rada.gov.ua/zakon/skl5/par_sl/sl2006071.htm.
28. Освітній пакет з актуальних питань європейської інтеграції: навч. зб. Сіверський інститут регіональних досліджень. Упоряд.: В. М. Бойко, Н. В. Коваленко, Л. А., Л. А. Чабак. Чернівці. 2010. 152 с.
29. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: національна доповідь. За заг.ред. В. М. Гейця. К.:НВЦ НБУВ. 2009. 687 с.

Статті в наукових виданнях:

1. Землянкін А. І., Підоричева І. Ю. Концептуальний підхід до інтеграції науки, вищої освіти і виробництва. *Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку*. 2009. URL: <https://nasplib.isoftware.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/788411d0-9b09-4c2b-a137-6a710e28980c/content>.
2. Луговий В. І., Таланова Ж. В. Вища освіта через дослідження: концептуальні засади здійснення й оцінювання. *Вища освіта України: Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології»*. У 3-х т. Т. 1. 2012. № 3 (додаток 1). 642 с. С. 16–23. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/luh_tal_vo_dosl.pdf.
3. Магута О. В. Розвиток вищої освіти та економічна динаміка в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 6. С. 58–65.
4. Шевченко Л. С. Типологізація інноваційної діяльності та інновацій в освітній сфері. *Право та інновації*. Х.: Юрайт. 2013. № 4. С.48–56.

Інтернет-посилання:

5. Europe 2020: A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. URL: <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>.
6. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.

Змістовий модуль 6

Навчальні посібники, монографії:

1. Dunleavy P. Authoring a PhD. New York: Palgrave Macmillan, 2003. 56 p.
2. Feibelman Peter J. A PhD is not enough: a guide to survival in science. New York: Addison-Wesley Publishing Company, 1993. 113 p.
3. Hayton J. PhD: an uncommon guide to research, writing & PhD life. 2015. 212 p. URL: <https://jameshaytonphd.com/>
4. Muray R. How to write a thesis? New York: Open University Press, 2011. 346 p.
5. Murray N. & Beglar D. Writing dissertations & Theses. Harlow: Edinburgh Gate, 2009. 257 p.
6. Phillips E. M., Pugh D. S. How to get a PhD: A handbook for students and their supervisors. New York: Open University Press, 2005. 236 p.
7. Меньяло В. І. Підготовка майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності: теоретико-методичні аспекти. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». 2020. 580 с.
8. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.

Нормативні документи:

9. Закон України “Про вищу освіту”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
10. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302: 2015. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015.
11. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою КМУ від 23.11.2020 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
12. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджений постановою КМУ від 23.03.16 р. № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
13. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) про присудження ступеня доктора філософії: постанова КМУ від 12.01.22. р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>

Інтернет-посилання:

14. Мережа спеціалізованих вчених рад. *МОН України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/merezha-specializovanih-vchenih-rad>.
15. Разові спеціалізовані вчені ради. *Запорізький національний університет*. URL: <http://phd.znu.edu.ua/page/1367.ukr.html>
16. Інформаційна система Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо утворення разових спеціалізованих вчених рад. URL: <https://svr.naqa.gov.ua/#/all-defenses>

Змістовий модуль 7

Навчальні посібники, монографії:

1. Андросова О. Ф., Череп А. В. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності: монографія. Київ : Кондор, 2007. 356 с.
2. Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер. 2004. 512 с.
3. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.
4. Право інтелектуальної власності: підручник для студентів вищих навч. закладів. За ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре». 2002. 624 с.
5. Управління інноваційною діяльністю. Інноваційний менеджмент в знаннєорієнтованій економіці: магістерський курс: підручник. За заг. ред. С. М. Ілляшенка. Суми: університетська книга. 2014. 728 с.
6. Цибульов П. М. Введення до інтелектуальної власності: навчальний посібник. Київ: Держ. інст. інтел. власн., 2008. 124 с.
7. Цибульов П. М., Чеботаров В.П. Популярно про інтелектуальну власність. За заг. ред. М. В. Паладія. Київ: ТОВ "Альфа-пік". 2004. 56 с.

Нормативні документи:

8. Закон України “Про авторське право і суміжні права”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
9. Закон України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/143-16/>
10. Закон України “Про науково-технічну інформацію”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
11. Закон України “Про наукову і науково-технічну експертизу”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>
12. Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
13. Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
14. Закон України “Про охорону прав на промислові зразки”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
15. Закон України “Про охорону прав на сорти рослин”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/3116-12>
16. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання: ДСТУ 30.08: 2015. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015. 31 с.
17. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 р. № 291 “Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0379-01>
18. Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.03.2002 № 197 “Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0364-02/print1112102994004535>
19. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 р. № 521 “Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі)”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0644-01>
20. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 р. №520 “Про затвердження Інструкції про офіційну публікацію заяви про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) та клопотання про її відкликання”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0643-01/print>.
21. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.06.2001 р. № 469 “Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на корисні моделі”. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0558-01/print1324563710759816>
22. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.01.2001 р. “Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>
23. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.04.2005 р. № 247 “Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення будь-якої особи з матеріалами заявки на об’єкт права інтелектуальної власності”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0494-05>

24. Наказ МОН України від 01.06.2006 р. №423 Щодо затвердження Положення про проведення конкурсного відбору Міністерством освіти і науки України наукових проєктів, які виконуються підвідомчими вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та науковими установами Міністерства за рахунок коштів загального фонду державного бюджету. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1196-06>
25. Наказ МОН України від 14.12.2015 р. № 1287 “Про затвердження Положення про проведення Міністерством освіти і науки України конкурсу проєктів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених, які працюють (навчаються) у вищих навчальних закладах та наукових установах, що належать до сфери управління Міністерства, подальше виконання цих робіт і розробок за рахунок коштів загального фонду державного бюджету та управління ними”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0015-16>
26. Наказ МОН України від 26.09.2005 р. №557 “Про упорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>
27. Постанова Верховної Ради України від 16.03.2007 р. № 774-V “Про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/774-16>
28. Постанова Верховної Ради України від 16.03.2007 р. № 775-V “Про Премію Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/775-16>
29. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.07.13 р. № 426 “Про затвердження Порядку реєстрації технологій та їх складових, що створені чи придбані за бюджетні кошти, або створені чи придбані підприємствами державної форми власності. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/472-2013-%D0%BF>
30. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 980 “Про заснування академічної стипендії Кабінету Міністрів України студентам вищих навчальних закладів та аспірантам”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/980-2001-%D0%BF>
31. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.07.96 р. №830 “Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/830-96-%D0%BF>
32. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 р. №1333 “Про Премію Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України”. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1333-2007-%D0%BF>

33. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.02.2006 р. № 209 “Про академічну стипендію імені М. С. Грушевського для студентів та аспірантів вищих навчальних закладів України”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/209-2006-%D0%BF>
34. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.1994 р. № 582 “Про стипендії Президента України для молодих учених”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/582-94-%D0%BF>
35. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12. 2004 р., № 1716 “Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов’язані з охороною прав на об’єкти інтелектуальної власності”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>
36. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. №1716 “Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов’язані з охороною прав на об’єкти інтелектуальної власності”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>
37. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 р. № 1756 “Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF>
38. Указ Президента України від 02.08.2000 р. № 945/2000 “Про гранти Президента України для обдарованої молоді”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/945/2000>
39. Указ Президента України від 10.09.2011 р. № 906/2011 “Про державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров’я, фізичної культури і спорту та інформаційної сфери”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/906/2011>
40. Указ Президента України від 17.06.2009 р. № 446/2009 “Про Положення про щорічні Гранти Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень”. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/446/2009>
41. Указ Президента України від 24.12.2002 р. № 1210/2002 “Про Положення про порядок надання Грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1210/2002>
42. Указ Президента України від 31.05.2016 р. № 230/216 “Питання Державної Премії України в галузі науки і техніки”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/230/2016>.
43. Цивільний кодекс України. Книга четверта. Право інтелектуальної власності. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page8>

Інтернет-посилання:

44. Національна Академія наук України. URL: <http://new.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>.
45. Національний фонд досліджень України. URL: <https://nrfu.org.ua/>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. За необхідності заняття можуть проводитися у дистанційній формі, коли здобувачі приєднуються через Zoom і беруть активну участь у заняттях. Здобувачі, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, самостійно опановують пропущений матеріал та виконують відповідні завдання в системі Moodle. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані у формі співбесіди під час планової консультації викладача. Здобувачі, які станом на початок екзаменаційної сесії мають менше 35 балів, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Одне з основних завдань навчального процесу – формування нульової толерантності до академічної недоброчесності. Відповідно до чинних правових норм, порушенням норм академічної доброчесності зокрема вважається: плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на платформі СЕЗН Moodle ЗНУ: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>; наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Комунікація

Планове спілкування викладача зі здобувачами відбувається згідно розкладу під час аудиторних занять та щотижневих консультацій викладача. За необхідністю воно може відбуватися на платформі ZOOM. Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами є платформа Moodle. Важливі повідомлення загального характеру розміщуються викладачем на форумі курсу. Для індивідуальних питань використовується сервіс приватних повідомлень або месенджери, визначені викладачем. Відповіді на запити здобувачів подаються викладачем упродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію,

розміщену на платформі Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим або ваше питання потребує термінового розгляду, надішліть електронного листа на пошту або у зазначені месенджери викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я та рік навчання.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

Академічна доброчесність. Здобувачі й викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

Навчальний процес та забезпечення якості освіти. Перевірка набутих здобувачами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

Повторне вивчення дисциплін, відрاهування. Наявність академічної заборгованості до 6 освітніх компонентів за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання здобувачу права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрехування здобувачів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про відрехування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії у ЗНУ: <https://tinyurl.com/574kb7km>.

Неформальна освіта. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8qbt4xs>.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

Психологічна допомога. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. 227-12-76

Рівні можливості та інклюзивне освітнє середовище. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

Ресурси для навчання. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

Електронне забезпечення навчання (moodle): <https://moodle.znu.edu.ua>

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>